

Dacă telegrafistul din serviciu observă că vrea să corășă undeva două stațiuni dușmanii adăstoare la raionul sau cercul său de activitate, datorința lui e să stabilească repede puterea cu care lucră telegrafistul dușman să-l stabilească sunetul și să-l contureze, dând fără nici un rost tot pusele și

veche dorință și a noastră: modernizarea vechilor clișee prin introducerea în predică a unor probleme de știință de interes general.

În coloanele acestui ziar s'a spus de mult că: „până ce nu vom avea o generație de preoți cu o cultură mai înaltă, — cel puțin în centrele unde avem intelectuali mai mulți, — care să fie în curent și cu rezultatele străduințelor oamenilor de știință, care să știe întrebuința și *triumfurile științei* pentru întărirea credinței, renunțând la vorbele mari cu înțeles puțin, — în zadar ne vom tot tângu, fiindcă din păreții bisericilor nu vom putea face magnețe.

Magazele trebuie să fie preoții pe amvon.

Rugăciunile le putem spune ori-unde: în casă, în câmp, în pădure...

D-zeu, dacă sânt spuse cu gând curat, inimă cucernică și credință, le primește, ori-unde s-ar fi spus.

Biserica așadar, azi, mai ales în centrele cu intelectuali, pe lângă loc de rugăciune trebuia să mai fie ceva: lăcaș de fructificare a gândirii, de adăncire a simțirii, de restabilire a echilibrului sufletesc pentru atâtea suflete descumpănite de loviturile sorții și de marile semne ale întrebării ce se înalță în fața omului gânditor.

Sentimentele religioase nu se pot octroia; acestea trebuie să-lite de suflete alese și dezvoltate prin o educație îngrijită și neîntreruptă. Ne trebuie educatori prin exemplul viu al lor și prin puterea argumentelor omului intelectual.

Predicile părintelui Lupăș să servească de pildă nu numai prin *nota pronunțată de actualitate locală și temporală* atingând prin cuprinsul lor coarda, care vibra mai cu putere în sufletul poporului în momentul, când s'a curântat „nu cumva să rămână cuvintele spuse depe amvon numai «ca niște chimvale răsunătoare» (p. V), ci și prin îmbogățirea lor cu teme nouă, din domeniul științei, și, în consecință: prin *fortificarea* predicii și prin *adaptarea* ei mentalității omului alfabet de azi, care mai și cetește câte ceva, a cărui atențiune și interes nu le mai poate acționa numai cu mijloacele simple ale cuvântărilor, și ei fără multă cultură, ai veacurilor trecute.

Pentru vremuri mai luminate și cuvântători mai luminați!

O altă notă, de remarcat, a acestor predici e: *introducerea în ele a unor elemente din literatura noastră*.

Prin ele se improspătează predica, iar fragmentele literare, cărora li se poate face loc în ea, — fragmente cristalizate din sbuciumul sufletesc al celor mai impresionabile și mai cuprinzătoare

linii fără nici o însemnătate. Semnele aceste având aceeași putere electrică și același sunet să vor mesteca cu semnele dușmane și în loc să capete litera i, adică două puncte va mai căpăta și dela stațiunea noastră două puncte, iar patru puncte (....) însemnă după alfabetul Morse litera h. În telefonul dușman să va produce un chaos de linii și puncte fără nici un rost, tocmai așa ca și când ar vorbi deodată în același telefon doi oameni cari au același glas.

— Acesta este pe scurt principul telegrafiei fără sârmă. Precum ați văzut telegraful fără sârmă nu e nău și el de minune. Principiul e același ca și la telegrafia regulată cu acea deosebire că noi nu avem stâlpi și arme, ci trimitem prin aer curentul electric la stațiunile din raionul nostru. Iar când e vorba de a lua vre-o telegramă trebuie să stabilești repede sunetul și să nu te lași centurbat de sunete străine. Fiecare om are o voce caracteristică, care e particularitatea lui și tot așa fie care aparat de radio își are sunetul său particular, care cu greu să poate imita în tocmai de dușman.

— Dar a fost de ajuns pentru ziua de azi.

Ținând aceste afablii nostru instructor ne-a dimis strângându-ne mâna. Ar.

firi ale neamului — „îmbracă și ele haina sfințeniei și se înalță în ochii credincioșilor la treapta lucrurilor celor mai de valoare din această viață trecătoare.“

Și, dacă ne gândim că literatura unui neam e oglinda puterii și capabilității sale intelectuale, nu putem decât să aprobăm această tendință, și să ne mirăm că se mai găsească și în ziua de azi oameni, așa zisi „culți“, care nu se sfîșesc a condamna această tendință, pe motivul ridicol că, prin introducerea acestor elemente, se *profanează* predica. O profanează îngâmfarea de vorbe fără miez și fără formă, banalități care nu-și au nici rădăcinile în inimă nici floarea în creier, dar nu gânduri smulse din sufletul unui popor, nici rodul frământărilor unor suflete de elită din sinul unui neam.

Acestea numai *innalță* o pot. Dar cuvântările părintelui Lupăș nu se disting numai prin fondul lor bogat în idei potrivite de a mișca inima, de a înalța și a fecunda gândirea, ci și prin forma lor cuceritoare, prin limbajul viu, plin, expresiv și neaoș popular, adeseori cu un colorit arhaic, prin fraza-i luminoasă și caldă, care se furizăază repede și la sufletul cetitorului, necum al ascultătorului.

În privința forme, înțelegem de toți și totuși măiestră, părințele Lupăș are puțini rivali.

Dintre tovarășii părintelui Lupăș ne face o plăcere a remarcă, ca pe un foarte bun predicator pentru popor, pe părintele din Aciliu, dl *Emilian Stoica*. Mai ales predica: „Poruncă nouă dau vouă: să vă iubiți unul pe altul!“ am cunoscut-o cu multă satisfacție. Mai relevăm apoi pe Sfinții lor: *Dr. D. Borcia, I. Popa, I. Manta*.

Operațiunile militare germane.

Buletinul oficial pe ziua de 8 Iunie.

Câmpul de operațiuni dela vest.

Lupta de artilerie continuă cu violență neschimbată de ambele părți ale râului Maas.

La ost și sud-ost

La sud dela Smorgon detașamente germane de recunoaștere au pătruns peste mai multe linii dușmane până în satul *Kunava*, au distrus stabilimentele de război de acolo și s-au reîntors cu 40 prizonieri și cu o mitralieză capturată. Pe celălalt front nu s-a petrecut nici un eveniment mai important la trupele germane.

Câmpul de operațiuni din Balcani.

Câteva localități de lângă *Iacuș* Doiran au fost bombardate fără de nici un rezultat, de către aviatori dușmani.

In jurul morții lordului Kitschener.

Voci de presă. — Rostul misiunii în Rusia. — Urmasul lui Kitschener.

Presă mondială continuă să se ocupe de moartea tragică a lordului Kitschener ca de un eveniment de primul rang. Presă *italiană* deplânge în lordul Kitschener pe un bărbat, care nu se poate înlocui.

»Lovitura îndurată—scrie «Italia»—este de-o sută de ori mai grea pentru Anglia, care mai bucuras și-ar fi sacrificat întreaga sa flotă, ca să scape pe Kitschener.»

Din Londra se comunică următoarele: Presupunerea, că imbarcarea lui Kitschener a fost denunțată de spioni, e aici viu discutată. Semnificativ este, că foata oficială engleză «*Gazette*» comunică, că se vor lua noul dispoziții cu privire la debarcarea străinilor în porturile insulelor Okney, în a căror apropiere s'a întâmplat catastrofa.

Interesantă cu privire la misiunea lui Kitschener în Rusia este următoarea telegramă ce-o primește «*Daily News*» din Petersburg:

Călătoria lui Kitschener a urmărit între altele și obținerea unui acord a guvernului englez și rus cu

privire la anumite demersuri diplomatice față de România și Grecia.

După știri din Londra statul major, care a însoțit pe lordul Kitschener era compus din 22 ofițeri superiori englezi un general rus și trei ofițeri superiori din statul major rus. Nimeni n-a putut fi salvat.

O știre din Rotterdam comunică, că prim-ministrul Asquith a preluat în mod provizor conducerea afacerilor ministerului de războiu englez.

Acțiunea de pace a președintelui Wilson. Din Berlin se comunică:

Ziarul Vaticanului «*Corispondenza*» comunică că acțiunea de pace a președintelui Wilson întâmpină greutăți aproape de neînvins. Cu toate acestea însă Wilson, ajutat de regele Spaniei, de regina Holandei și regii scandinav, se va întreprinde în luna Iulie cu și mai multă putere pentru mijlocirea păcii.

Din România.

Ambasadorul austro-ungar în concediu. — Fuziunea partidului T. Ionescu cu gruparea N. Filipescu. — Descoperirea unei mari contrabande. — Acordul comercial austro-ungar. Diverse.

Ziarele bucureștene publică știrea că ambasadorul nostru la București contele O. Czernin va pleca astăzi într'un concediu de 15 zile. Afacerile ambasadei noastre le va gira Mar-Vodaner.

Duminecă trecută a avut loc la București un banchet, la care s'a decretat fuziunea partidului d-lui Take Ionescu cu gruparea d-lui N. Filipescu. Absentând dela banchet din cauză de boală d-l N. Filipescu a trimis celorlaltor scriitoare, în care spune între altele:

»În timpul războiului s'a stabilit între noi o legătură solidă și am constatat o dorință generală, ca toate câte între noi s'au legat, legate să fie și pe viitor. Așa fiind și abstracție făcând numai de chestiuni de comitet prea mărunte ca să fi avut vreme de a ne fi ocupat de ele, vă pot anunța că fuziunea între noi e un fapt îndeplinit. De acord asupra chestiunilor externe și interne, ce sânt la ordinea zilei, ne-am legat să le rezolvăm împreună fie la putere, fie în opoziție.»

La Iași s'a descoperit o mare contrabandă. E vorba de o mare cantitate de medicamente pe care contrabandiștii încercau s'o treacă în Rusia. Ancheta continuă.

În curând va intra în vigoare noul acord comercial austro-ungar-român.

Un birou similar cu cel german va fi înființat în București de către Austro-Ungari.

Personalul acestui birou va fi în curând numit.

Ambele birouri, cel german și austro-ungar, se vor instala în palatul construit de colonia austro-ungară, pe bulevardul Elisabeta.

D. Manu, ministrul României la Constantinopol, a sosit în Capitală. Soșirea d-sale e pusă în legătură cu dorința guvernului de a se sfârși cât mai curând tratativele pentru aprovizionarea Turciei cu alimente.

Societatea de cultură macedo-română a primit luni 23 cor., o telegramă dela direcția școlii române din orașul Coritza districtul Monastir, Macedonia, azi sub dominațiunea Greciei, în care se arată că elementul român, din acele părți moare de foame și prin care societatea e rugată să intervie pe lângă cei în drept spre a li se transmite un concurs material fie în natură fie în bani.

D. Ionel G. Grădișteanu, președintele societății, citind telegrama s-a dus imediat la Ministerul de externe spre a interveni ca de urgență să se ia măsuri — în limita posibilului — pentru a scăpa dela o moarte sigură o mulțime de suflete aromânești, care se luptă cu moartea.

Dintr'un articol apărut în ziarul «*Steagu*» sub titlul «*Stare supra-națională*» reținem următoarele:

»...În lupta dintre Rusia și Austria, Rusia a eșit înfrântă și acest

mare eveniment istoric nu poate fi explicat numai prin lipsa de muniții, sau prin trădarea și incapacitatea generalilor cum se face de obicei.

Austria are asupra Rusiei o superioritate fundamentală.

Ei este în adevăratul sens al cuvântului un Stat supra-național, al căruț numai pe baza intereselor economice comune, și încheiat prin superioritatea culturii germane.

În Austria toate naționalitățile își găsesc locul lor grație poziției geografice, dezvoltării căilor de comunicație, și superiorității culturii germane de care se folosesc toate neamurile austriace. Cultura germană în Austria nu are nevoie să fie protejată de Stat, ea se impune dela sine și cultura națională a fie.ărul neam are nevoie de protecția oficialității.

Discordii care se produc în Austria între popoare nu sunt nici de natură economică și nici din cauza tiraniei unei culturi de Stat impusă ei din cauza luptei între tendințele de dominațiune ale diferitelor popoare.

O armonizare echitabilă a acestor tendințe divergente va face din Austria un Stat cel puțin tot atât de tare ca și cel mai național Stat...

Din marea război de astăzi, între ipoteza rusă a Statului supra-național compus din ori-câte neamuri și rase deosebite însă supuse ideii de Stat național, unitar prin introducerea forțată a culturii și a limbii unei singure rase și între ipoteza austriacă a unității pe baze de pură comunitate economică fără tendințe de unitate națională, aceasta din urmă a triumfat și ea e amenită poate să fie embrionul unei noi organizări europene.

Din parlamentul german.

— Urmare. —

Cancelarul vorbind despre înstaurarea că s'ar sprijini acum pe unele partide și în deosebi pe social-democri și pe politicienii pacifisti, cari tind spre o împăcătune a zis între altele:

Domnilor, în acest război în care nu există decât Germanii, eu măști și sprijinind, zice-se, pe partide. De sigur știu, că deosebirea între partidele naționale și celelalte a luat un loc mare în luptele politice dinaintea războiului, dar va fi cel mai fructuos fruct ce ne va aduce războiul din punctul de vedere launtric, acela că vom alunga definitiv această deosebire deoarece ea nu mai are nici o îndreptățire de a fi.

Eu văd națiunea întreagă în mărirea ei eroică luptând pentru viitorul ei; și frații noștri se luptă și mor împreună în credincioasă camaraderie.

Este același dragoste de patrie la toți, pentru că patria să fie pentru dănsii un izvor de bogăție ori numai locul în care forța brațelor lor să le garanteze păinea de toate zilele. Această vâpăe sfântă a dragostei de țară natală le cătește sufletele ca oțel, așa că în mii de primejdii ei își bat joc de moarte și o suferă. Numai un suflet absolut uscat ar putea să se sustragă dela mărirea și forța înăscută a acestui popor și dela iubirea cea mai adâncă pentru acest popor.

Și atunci ar trebui să fac distincțiuni? Nu, domnilor: credința în poporul meu și iubirea pentru acest popor îmi dau siguranța tare ca o stâncă, că noi vom lupta și vom învinge, precum am luptat și învins până aci!

Domnilor, închei: Inamicii noștri voesc să meargă până la capăt. Nu ne temem nici de moarte, nici de demoni, de demonul foametei nu mai mult de cât de celălți pe cari inamicii noștri voesc să ni-l trimită. Bărbații cari se luptă acolo în fața Verdunului, acei cari luptă subt Hindenburg și mândrii noștri marinari cu tricourile albeștre, cari ar arătat Albionului că nu'l mănâncă goarecii, sunt egli dintr-o generațiune care știe să suporte și lipsuri.

Aceste lipsuri există, o spun liniștit și pe față și în fața streinătății, dar le suportăm. Și de e potrivă în această luptă noi progresăm, cercul milostiv lasă să avem o bună recoltă. Lucrurile nu vor deveni mai rele ci mai bune decât anul trecut și decât acum. Această scoaleală a inamicilor noștri pe greutățile economice va fi pentru dănsii o desamăgire.

Comunicatul Höfer.

Buletinul oficial pe ziua de 8 Iunie.

In nordul monarhiel.

În *Volhinia* trupele noastre în lupte de ariergardă au ajuns în noile lor poziții de lângă *Styr*. Pe *Ikva* și la nord dela *Wisniowczyk*, pe *Strypa*, au fost respinse mai multe atacuri rusești. La *Strypa* inferioară dușmanul a atacat din nou cu forțe puternice; luptele încă nu sunt terminate. La *Nistru* și

pe frontul *basarabeu* ieri a fost relativ liniște.

La granițele italiene.

Pe platoul dela *Asiago* atacul nostru a câștigat și mai departe teren pe întreg frontul la sud-ost dela *Cesuna Gallio*. Trupele noastre s-au stabilit pe *Monte Lemerle* la sud-ost dela *Cesuna* și la ost dela *Gallio* au trecut peste *Ronchi*. Seara detașamente din regimentul de infanterie Nr. 2 din Bosnia-Herțegovina și din regimentul 27 din Graz au luat cu asalt *Monte Meletta*. Numărul Italianilor făcuți prizonieri dela începutul lunei s-a ridicat la 12 400, între cari 215 ofițeri.

Pe frontul *Dolomit* am respins atacul mai multor batalioane dușmane la *Croda de Ancona*.

Câmpul de operațiuni din Balcani.

Situația e neschimbată.

General de divizie Höfer, locușitorul șefului de stat major.

ȘTIRI.

— 8 Iunie n. 1916.

Distincție. Din Budapesta ni se scrie:

D-l *Romul Rimbaș* student tehnic, de prezent stegar la regimentul 76 de infanterie, pentru ipurtarea vitejească în fața dușmanului a primit decorația „medalia de argint cl. II“. El e al 28-lea care a fost distins pe câmpul de luptă dintre colegii noștri.

Technicii români din Bupapesta

† Eleonora Voileanu, absolventă a școlii comerciale din Brașov, practicantă la «*Albina*», flica domniului Matei Voileanu, asesor consistorial în Sibiu, a încetat din viața Marți în 24 Maiu a. c. după o boală lungă și grea suportată cu răbdare îngerască, în etate de 19 ani. Înmoartea rămasăștelor pământestii ale regretatei defuncte a avut loc Joi, în 26 Maiu a. c. la orele 2 după amiază din capela comună a cimiterului central din Sibiu.

Adormita în Domnul s-a bucurat și la noi în Brașov, unde și-a urmat studiile comerciale, de multe simpatii. Cu deosebire în cercul membrilor corului bisericii Sf. Nicolae, a cărei membră devotată a fost defuncta, ea a fost stimată și iubită. Deacel și conștinerea și durerea sinceră în cercul membrilor corului bisericesc la aflarea știrii dureroase.

Odihnească în pace, iar întristății părinți primească adânc simțitele noastre condoleanțe.

Necrolog. Cu inima întristată de durere adușem la cunoștința tuturor rudeniilor, amicilor și cunoscuților că mult iubită și scumpa noastră fiică, soră și nepoată *Emilia (Milița) Nicolae Popovici* după lungi și grele suferințe și-a dat nobilul ei suflet în mâinile Creatorului Joi în 8 Iunie at. n. la orele 2 p. m. în etate de 17 ani fiind împărțită cu Sf. Taine.

Rămășițele pământestii ale scumpulor noastre fiice se vor așeza spre odihnă veșnică dela locuința părinților ei Sămbătă în 10 Iunie at. n. la orele 3 p. m. în cimiterul gr. or. din Bran (Poarta). Fi-și somnul lin și memoria bine-cuvântată.

Bran, în 9 Iunie 1916. Nicolae și Livia Popovici ca părinți. Emil cadet-voluntar pe câmpul de luptă, Ovidiu corporal-voluntar pe câmpul de luptă și Nichi ca frățel, Lenuta și Livioara ca surori. Soția Popovici, Ioan și Elisabeta Soian ca bunici. Precum și număroși unchi, mătuși, veri și verișoare.

Intrunire după zece ani. Ni se scrie: Absolvenților din 1906 al cursului al treilea teologic din Sibiu le adresez următorul avis: Fraților! Cu datul de 7 Iunie anul 1906 v-am fost adresat un apel, ca peste zece ani, del în anul curent 1916, la încheierea anului școlar din seminar, să convenim iarăși în Sibiu. Apropinduse ziua convenirei, subscriși, considerând impreviziunile actuale, propun respective amăn convenirea până după sfîrșitul războiului.

Calor în 22 Maiu 1916. Cu dragoste frățească *George Solca*, prot. gr. or.

Distincție. Maj. Sa împăratul Wilhelm al Germaniei a conferit d-lui căpitan al poliției de graniți din Brașov *Cornel Burg* ordinul Coroanei cl. III.

Proprietar:

Tip. A. Mureșanu & Brănișce & Comp. Editor responsabil: Ioan Lăcar